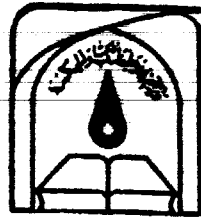
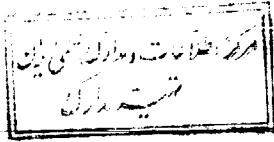

CPAC

دانشگاه تربیت مدرس

دانشکده علوم انسانی

پایان نامه کارشناسی ارشد رشته تربیت بدنی و علوم ورزشی

بررسی سازگاری شخصیتی در دو گروه از جانبازان و معلولین

ورزشکار و غیر ورزشکار استان مازندران

استاد راهنما

دکتر محمد خبیری

استاد مشاور

دکتر حسن خلجی

نگارش

محمد تقی خورند

خرداد ماه ۱۳۷۴

تقدیم به

زنده یاد پدر عزیزم

و

مادر بزرگوارم

که نهال زندگیم را به بار نشانند

برادران

و

خواهرانم

که آینه زندگیم بوده و نظاره گر ترنم دل انگیز حیاتم خواهند بود.

و همسر فداکارم

که با تحمل سختی و مرارت زندگیمان روح امید و نوید را به

کالبدم دمید.

تشکر و قدردانی

حمد و سپاس خداوند متعال را بجای می‌آورم که دمی دیگر را به من فرستد عطا فرموده است تا بتوانم از محضر گرانبهای اساتید محترم کسب فیض نموده و در پاسخ به حق شناسی آنها ادای احترام و تکریم نمایم. از آنجائیکه همیشه و در همه حال شرمندۀ الطاف و توجهات آن بزرگواران بوده‌ام لذا برخود وظیفه می‌دانم که در مقام شاگردی زبان به تشکر و تقدیر گشوده و بدین ترتیب گوشه‌ای از زحماتشان را پاس بدارم بدین شکل از کلیه عزیزانی که در تمامی مراحل زندگی اعم از تحصیلات و یا سایر شئونات یار و یاورم بوده‌اند ممنون و متشکرم.

لازم می‌دانم از جناب آقای دکتر محمد خیبری استاد راهنمای محترم، جناب آقای دکتر حسن خلجی استاد مشاور محترم، جناب آقای دکتر خسرو ابراهیم، جناب آقای دکتر هاشم‌کوزه‌چیان مدیر گروه، جناب آقای حبیب هنری همکار آماری، جناب آقای فضل‌الله‌فخری کارشناس گروه، جناب آقای حجت‌الله لطیفی، مسئولین محترم فدراسیون ورزشهای جانبازان و معلولین، اداره کل تربیت بدنی بنیاد مستضعفان و جانبازان، بنیاد مستضعفان و جانبازان استان مازندران، هیئت ورزشهای جانبازان و معلولین استان مازندران و همچنین همسرم سرکار خانم سیده فاطمه سید خندان همکار اجرایی تحقیق و کلیه کسانیکه بنوعی در این رابطه همکاری و مساعدت لازم را مبذول فرمودند تشکر و قدردانی نمایم. باشد که با تلاش و پیگیری هرچه بیشتر در این زمینه در مقام پاسخگویی به گوشه‌ای ناچیز از زحمات این عزیزان برآیم.

چکیده پایان نامه

هدف از انجام این پژوهش، بررسی سازگاری شخصیتی در دو گروه از جانبازان و معلولین ورزشکار و غیر ورزشکار استان مازندران است. در این تحقیق سازگاری شخصیتی دارای حیطه‌های مختلف از جمله حیطه کلی سازگاری شخصیتی می‌باشد که در حقیقت مجموعه چهار حیطه سازگاری اجتماعی، سازگاری فردی، سازگاری جسمانی و سازگاری شفلی، حیطه سازگاری شخصیتی کلی را بوجود می‌آورد. روش تحقیق، توصیفی-تحلیلی است. جامعه آماری در گروه ورزشکار حدود ۴۵۰ نفر و گروه غیر ورزشکار حدود ۹۵۰ نفر بوده است که بصورت تصادفی ساده از بین جامعه ورزشکاران بر حسب تنوع شهری و رشته ورزشی ۱۰۰ نفر نمونه انتخاب شده و آنگاه فرم مشخصات انفرادی و متعاقب آن آزمون سازگاری شخصیتی صدد در اختیارشان قرار گرفت. در گروه غیر ورزشکاران، همانند گروه ورزشکاران ۱۰۰ نفر نمونه مورد بررسی قرار گرفت. پس از استخراج نتایج از آمار توصیفی جهت طبقه‌بندی، تنظیم داده‌ها، تعیین میانگین، میانه، انحراف معیار، واریانس و ترسیم نمودارهای مختلف استفاده شد و در تجزیه و تحلیل اطلاعات، استخراج نتایج و آزمون فرض‌ها از آمار استنباطی بویژه آزمون تی (t-test) برای مقایسه میانگین‌های بدست آمده استفاده گردید.

که نتایج حاصل عبارت است از:

- ۱- اختلاف معنی دار بین سازگاری کلی جانبازان و معلولین ورزشکار و غیرورزشکار با سطح اطمینان ۹۵٪ وجود دارد.
- ۲- اختلاف معنی دار بین سازگاری جسمانی جانبازان و معلولین ورزشکار و غیرورزشکار با سطح اطمینان ۹۵٪ وجود دارد.
- ۳- اختلاف معنی دار بین سازگاری فردی جانبازان و معلولین ورزشکار و غیرورزشکار با سطح اطمینان ۹۵٪ وجود دارد.

۴- اختلاف معنی‌داری بین سازگاری اجتماعی جانبازان و معلولین ورزشکار و

غیرورزشکار با اطمینان ۹۵٪ وجود ندارد.

۵- اختلاف معنی‌داری بین سازگاری شغلی جانبازان و معلولین ورزشکار و

غیرورزشکار با اطمینان ۹۵٪ وجود ندارد.

بدین ترتیب پیشنهاد می‌گردد که با توجه به نتایج این تحقیق و یافته‌های مشابه به

امر ورزش و تربیت بدنی در رابطه با جانبازان و معلولین توجه بیشتری معطوف گردد.

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
د	فهرست جداول
و	فهرست نمودار
	فصل اول : طرح تحقیق
۲	(۱-۱) مقدمه
۶	(۲-۱) بیان مسئله
۶	(۳-۱) ضرورت و اهمیت تحقیق
۸	(۴-۱) اهداف تحقیق
۸	(۵-۱) فرض‌های اصلی تحقیق
۹	(۶-۱) فرض‌های فرعی تحقیق
۹	(۷-۱) متغیرهای تحقیق
۱۰	(۸-۱) روش تحقیق
۱۰	(۹-۱) جامعه آماری
۱۰	(۱۰-۱) نحوه نمونه گیری
۱۱	(۱۱-۱) روش جمع آوری اطلاعات
۱۱	(۱۲-۱) روش آماری
۱۲	(۱۳-۱) محدودیت های تحقیق
۱۳	(۱۴-۱) تعریف اصطلاحات و واژه‌ها

فصل دوم: مروری بر پیشینه تحقیق

۱۶	(۱-۲) مقدمه
۱۶	(۲-۲) شخصیت و ابعاد آن
۱۸	(۳-۲) عوامل موثر در رشد شخصیت
۲۲	(۴-۲) تیپ های شخصیتی
۲۸	(۵-۲) سازگاری شخصیتی
۳۲	(۶-۲) ویژگیهای سازگاری شخصیتی
۳۴	(۷-۲) معلولین ، سازگاری شخصیتی و فعالیتهای و تمرینات ورزشی
	(۸-۲) تحقیقات و نظرات مطرح در رابطه با نقش ورزش در تقویت
۴۲	فاکتورهای روانی
	(۹-۲) مقایسه صفات و سازگاری های شخصیتی ورزشکاران و غیر-
۴۷	ورزشکاران

فصل سوم: روش تحقیق

۵۸	(۱-۳) مقدمه
۵۸	(۲-۳) جامعه آماری
۵۹	(۳-۳) نحوه نمونه گیری
۶۰	(۴-۳) ویژگیهای آزمودنیها
۶۰	(۵-۳) روش جمع آوری اطلاعات
۶۱	(۶-۳) نحوه نمره گذاری

صفحه	عنوان
۶۲	(۷-۳) روش آماری و چگونگی تجزیه و تحلیل اطلاعات
	فصل چهارم: یافته ها و تجزیه و تحلیل آنها
۶۳	(۱-۴) مقدمه
۶۴	(۲-۴) مشخصات و ویژگیهای عمومی آزمودنیها
۶۵	(۳-۴) مشخصات و ویژگیهای آزمودنیها با استفاده از آمار توصیفی
۷۸	(۴-۴) آزمون فرض های اصلی تحقیق
۸۴	(۵-۴) آزمون فرض های فرعی تحقیق
	فصل پنجم: خلاصه ، نتایج تحقیق و پیشنهادات
۸۹	(۱-۵) مقدمه
۸۹	(۲-۵) خلاصه تحقیق
۹۲	(۳-۵) بحث و بررسی پیرامون نتایج تحقیق
۹۵	(۴-۵) پیشنهادات آموزشی - تربیتی
۹۷	(۵-۵) پیشنهادات تحقیقی - پژوهشی
۱۰۰	فهرست منابع
۱۰۶	پیوست ها

فهرست جداول

صفحه	عنوان
۲۷	جدول (۱-۲) محاسبه همبستگی‌های بدست آمده در تیپ‌های شخصیتی
	جدول (۱-۳) شاخص‌های آماری سازگاری اجتماعی در دو گروه از جانبازان
۶۶	و معلولین ورزشکار و غیر ورزشکار
	جدول (۲-۴) شاخص‌های آماری سازگاری جسمانی در دو گروه از جانبازان
۶۷	و معلولین ورزشکار و غیر ورزشکار
	جدول (۳-۴) شاخص‌های آماری سازگاری شغلی در دو گروه از جانبازان
۶۹	و معلولین ورزشکار و غیر ورزشکار
	جدول (۴-۴) شاخص‌های آماری سازگاری فردی در دو گروه از جانبازان
۷۱	و معلولین ورزشکار و غیر ورزشکار
	جدول (۵-۴) شاخص‌های آماری سازگاری کلی در دو گروه از جانبازان
۷۲	و معلولین ورزشکار و غیر ورزشکار
	جدول (۶-۴) شاخص‌های آماری سن (سال) در دو گروه از جانبازان
۷۴	و معلولین ورزشکار و غیر ورزشکار
۷۶	جدول (۷-۴) کد گذاری نوع ضایعات بر اساس معیارهای عددی
	جدول (۸-۴) شاخص‌های آماری نوع ضایعه در دو گروه از جانبازان و معلولین
۷۷	ورزشکار و غیر ورزشکار
	جدول (۹-۲) شاخص‌های آماری سنوات تمرین (سال) در جانبازان و معلولین
۷۸	ورزشکار
	جدول (۱۰-۲) نتایج محاسبات آماری داده‌های مربوط به سازگاری کلی جانبازان
۸۰	و معلولین ورزشکار و غیر ورزشکار

صفحه	عنوان
۸۲	جدول (۱۱-۳) نتایج محاسبات آماری داده‌های مربوط به سازگاری جسمانی جانبازان و معلولین ورزشکار و غیر ورزشکار
۸۴	جدول (۱۲-۳) نتایج محاسبات آماری داده‌های مربوط به سازگاری شغلی جانبازان و معلولین ورزشکار و غیر ورزشکار
۸۵	جدول (۱۳-۳) نتایج محاسبات آماری داده‌های مربوط به سازگاری اجتماعی جانبازان و معلولین ورزشکار و غیر ورزشکار
۸۷	جدول (۱۴-۳) نتایج محاسبات آماری داده‌های مربوط به سازگاری فردی جانبازان و معلولین ورزشکار و غیر ورزشکار

فهرست نمودارها

صفحه	عنوان
۶۶	نمودار (۱-۳) شاخص آمار توصیفی در حیطه سازگاری اجتماعی جانبازان و معلولین ورزشکار و غیر ورزشکار
۶۸	نمودار (۲-۴) شاخص آمار توصیفی در حیطه سازگاری جسمانی جانبازان و معلولین ورزشکار و غیر ورزشکار
۷۰	نمودار (۳-۴) شاخص آمار توصیفی در حیطه سازگاری شغلی جانبازان و معلولین ورزشکار و غیر ورزشکار
۷۱	نمودار (۴-۴) شاخص آمار توصیفی در حیطه سازگاری فردی جانبازان و معلولین ورزشکار و غیر ورزشکار
۷۳	نمودار (۵-۴) شاخص آمار توصیفی در حیطه سازگاری کلی جانبازان و معلولین ورزشکار و غیر ورزشکار
۷۵	نمودار (۶-۴) شاخص آمار توصیفی سن (سال) در جانبازان و معلولین ورزشکار و غیر ورزشکار
۷۷	نمودار (۷-۴) شاخص آمار توصیفی نوع ضایعه در جانبازان و معلولین ورزشکار و غیر ورزشکار

فصل اول

طرح تحقیق

(۱-۱) مقدمه

اصولاً هر جامعه‌ای، از اقشار و گروه‌های گوناگونی بوجود می‌آید که هر کدام، با توجه به وضعیت خویش در مراحل زندگی، دچار افت و خیزهای فراوانی می‌شوند. در این راستا، تلاش و کوشش افراد و همچنین جدیت آنهاست که باعث می‌گردد که گروهی کامیاب گشته و پله‌های ترقی و پیشرفت را یکی پس از دیگری طی کرده و به قله رفیع موفقیت دست یابند و در مقابل، طیفی دیگر در پی مصائب و گرفتاریهای روزگار کمر خم نموده و درمانده از حل و فصل مشکلات گردیده و بدین ترتیب بدست فراموشی ایام سپرده می‌شوند.

افراد از دید طبقات اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی، سیاسی، خانوادگی، فردی، جسمانی و روانی از تنوعات چشمگیری برخوردارند که این گوناگونی طبقاتی فیما بین قریب به اتفاق، بصورت ظاهری و صوری می‌باشد. منتها اگر این تمایز و اختلاف از حالت ظاهری به شکل حقیقی و واقعی، در فرد مبدل گردد در آن صورت تمام هم و غم و تلاش او را تحت الشعاع قرار داده و بدین شکل پرده‌ای از یأس و نومیدی را بر تمام کارها و امورات او خواهد کشید. اما اگر در هر موجودی خود باوری بوجود آید بدین- شکل شناخت و آگاهی کامل نسبت به استعدادهای نهفته صورت می‌گیرد. بدین لحاظ فرد در کوران زندگی همچون فولاد آبدیده و با صلابت جلوه نمایی می‌کند و به قلب نا-امیدی نشانه می‌رود.

اگر از تنوعات طبقاتی بگذریم لازم است در اینجا، به اصل مطلب بپردازیم که در حقیقت مجموعه‌های اجتماعی در ابعاد جسمانی و روانی می‌باشد که به اشکال مختلف همچون جانبازان و معلولین قطع عضو، نخاع، ضایعه نخاعی، معلولیت‌های مغزی، عقب - ماندگیهای ذهنی و غیره در جامعه وجود دارند که هر کدام براساس حوادث و مسائل مختلف دچار عارضه‌های اینچنینی شده‌اند.

«در طول تاریخ تعداد زیادی از انسان‌ها، در اثر پیشامدهای مختلف دچار معلولیت شده‌اند و هر گاه در مقطعی از زمان آتش جنگ، جامعه‌ای را در برگیرد تعداد این مصدومان افزون تر می‌گردد. در کشور ما نیز جنگ هشت ساله‌ای که از طریق دشمنان بر ملت و مملکت تحمیل گردید سبب شد که تعداد قابل توجهی از فرزندان این آب و خاک بصورت جانباز به جامعه تحویل داده شوند» (۹ ص ۱).

نکته قابل توجه اینجاست که این قشر از جامعه بالاجبار بایستی به مبارزه و ستیز در جبهه‌های مختلف مشغول باشند. این گروه از افراد باید در جنبه‌های اقتصادی، سیاسی، فرهنگی و غیره به ابراز وجود پرداخته و علاوه بر آن بتوانند بر مشکلات جسمی و روحی خویش فائق آیند، که این وظیفه بس دشوار و سنگین بنظر می‌رسد.

چون معلولین و جانبازان همانند انسان‌های دیگر حق حیات دارند و از آنجائیکه اساس ادامه زندگی فعال و بقاء پویا، حرکت و عرض اندام است، لذا بایستی در امر زمینه‌سازی و ایجاد محیطی مناسب جهت این عزیزان حداکثر تلاش را بخرج داد. البته این بدین معنا نیست که این افراد علیل و ناتوان از انجام وظایف می‌باشند، و خدای نکرده بدون دستگیری و مساعدت در مانده از گذران زندگی بوده بلکه منظور اصلی مطلب، این است که بایستی به نسبت و وضعیت این قشر از جامعه، ابزار و وسایل مورد لزوم را فراهم نمود تا آنگاه بتوان همت و تلاش و پایداری آنها را در کوره راه‌های زندگی مشاهده نمود. آنها به نیروهای هدایت کننده و انگیزه دهنده نیاز دارند، نه اینکه از